

**Яр Чаллы шәһәрндә 2021 елның 1 сентябренә илкүләм
проектларны тормышка ашыру турында
мәгълүмат**

1. Демография

1.1. «Хатын-кызларның мәшгульлегенә ярдәм итү – өч яшькә кадәрге балалар өчен мәктәпкәчә белем бирү шартлары тудыру» региональ проекты

Яр Чаллы – республиканың динамик үсешкә ия шәһәрләреннән берсе. Соңгы 5 елда гына да шәһәр халкы 9,4 мең кешегә артты. Яр Чаллыда ел саен 6 меңләп бала туа.

Шәһәрдә 129 балалар бакчасы бар, аларда 34,1 мең бала тәрбияләнә.

Бүгенге көндә 1 яшьтән алып 7 яшькә кадәрге балаларның 72,7 % (2019 елда – 71,4 %) мәктәпкәчә белем ала. 3 яшьтән алып 7 яшькә кадәрге балалар балалар бакчаларында урыннар белән 100 % тәэмин ителгән.

2021 елда «Демография» илкүләм проекты кысаларында 660 урынга исәпләнгән 3 балалар бакчасы төзү планлаштырыла, шуларның 270 урыны - 2-3 яшьлек балалар өчен:

- 34 микрорайонда «Колейдоскоп» 130 нчы балалар бакчасы төзелде. Мәктәпкәчә учреждениене «Синең йорт» компаниясе төзеде. Үтәләш 100 %;
- 63 микрорайонда «Лучики» 131 нче балалар бакчасы төзелде. Мәктәпкәчә учреждениене «Евростиль» компаниясе төзеде. Үтәләш 100 %;
- «Притяжение» микрорайонында «Карусель» 85 нче балалар бакчасы төзелде. Мәктәпкәчә учреждениене «СтройТраст» компаниясе төзеде. Үтәләш 80 %.

Шулай итеп, эзлекле һәм максатчан эшләү нәтижәсендә 2022 елга 1,5 яшьтән алып 3 яшькә кадәрге балаларны балалар бакчаларында урыннар белән 100 % тәэмин итүгә ирешү планлаштырыла.

1.2. «Өлкән буын» өлкән буын гражданнарга системалы ярдәм күрсәтү һәм аларның тормыш сыйфатын күтәрү программасын эшләү һәм тормышка ашыру

«Демография» илкүләм проекты кысаларында өлкән буын гражданнарга системалы ярдәм күрсәтү һәм аларның тормыш сыйфатын күтәрү бурычы куела. «Сугыш ветераннары өчен госпиталь» ДАССУ да 22 гериатрия койкасы бар.

Шәһәрдә 12 белгеч гериатрия буенча сертификатка ия.

«Өлкән буын» өлкән буын гражданнарга системалы ярдәм күрсәтү һәм аларның тормыш сыйфатын күтәрү программасын эшләү һәм тормышка ашыру төбәк программасы кысаларында 7 гериатрия кабинеты булдырылды («3 нче шәһәр поликлиникасы» ДАССУ, «6 нчы шәһәр поликлиникасы» ДАССУ, «7 нче шәһәр поликлиникасы» ДАССУ, «Сугыш ветераннары өчен госпиталь» ДАССУ поликлиникасы һәм «2 нче шәһәр хастаханәсе» ДАССУ поликлиникасы, «5 нче шәһәр хастаханәсе» ДАССУ ның 5 нче, 9 нчы поликлиникалары). «Л.Н.

Ганиева исемендәге 4 нче шәһәр поликлиникасында да гериатрия кабинеты ачу өчен эш башкарыла (лицензия алу, документларны рәсмиләштерү стадиясе). Срогы – 01.12.2021 ел.

2. Сәламәтлек саклау

Халыкның тормыш сыйфаты дәрәжәсе гражданнарның сәламәтлегенә бәйле. Гражданнарның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту безнең төп стратегик максат булып тора.

«Сәламәтлек саклау» илкүләм проектының 7 юнәлеше буенча эш алып барыла.

«Беренчел медик-санитар ярдәм күрсәтү системасын үстерү» региональ проекты кысаларында гражданнарны профилактик тикшерү 2021 елның 1 августына 11991 кешене тәшкит итте (еллык планың 45,7% ы).

2021 елда «Медицина ярдәме күрсәтүне оештыруның яңа моделе»н булдыру һәм аны таратуда шәһәрнең алты балалар поликлиникасы катнаша.

«Йөрәк-кан тамырлары авыруларына каршы көрәш» региональ проектының бурычы – Татарстан Республикасында кан әйләнеше системасы авырулары нәтижәсендәге үлемнәрне киметү (2021 елда 100 мең кешегә – 505).

Ирешелгән күрсәткеч: 2021 елның 1 июленә Яр Чаллы шәһәрндә кан әйләнеше системасы авыруларынан үлүчеләр саны 100 мең кешегә – 472.

Куркыныч янаган пациентларда йөрәк-кан тамырлары авырулары үсешен һәм йөрәк-кан тамырлары авыруларынан өзлегүләргә популяция профилактикалау алып барыла.

«Онкологик авыруларга каршы көрәш» төбәк проектының максаты – Татарстан Республикасында яман шеш авыруларынан үлемнәрне киметү (2021 елда 100 мең кешегә – 193,5)

Ирешелгән күрсәткеч: 2021 елның 1 июленә Яр Чаллы шәһәрндә онкология авыруларынан үлүчеләр саны 100 мең кешегә – 183,9.

«Балалар сәламәтлеген саклауны үстерү, балаларга медицина ярдәме күрсәтүнең заманча инфраструктурасын булдыруны да кертеп» региональ проекты Татарстан Республикасында балалар үлемен киметүгә юнәлдерелгән (2021 елда 1000 балага исән тугач үлгән 4 бала туры килә).

Ирешелгән күрсәткеч: 2021 елның 1 июленә Яр Чаллы шәһәрндә кече яшьтәге балалар арасында исән туган 1000 баладан үлүчеләр саны 2,3.

Педиатриядә профилактика юнәлешен үстерү максатында (15-17 яшьтәге кызларны – акушер-гинеколог табибының профилактик медицина тикшерүләрен һәм малайларны – балалар урологы-андрологы тикшерүләрен 60,0 % ка кадәр

арттыру), 2021 елның 1 августына 15-17 яшьлек үсмер егетләрдән 3210 кеше (58,7%), кызлардан 3091 кеше (59,6%) медицина тикшерүе узган.

Шәһәрдә «Татарстан Республикасында медицина хезмәтләре экспортын үстерү» региональ проекты кысаларында чит ил гражданның Яр Чаллы шәһәрендә күрсәтелә торган медицина хезмәтләре турында мәгълүматлы булулары дәрәжәсен күтәрү буенча коммуникацион чаралар программалары эшләнде һәм тормышка ашырыла: ТР «Ашыгыч медицина ярдәме хастаханәсе» ДАССУ ның рәсми сайтында чит ил гражданны өчен учреждениедә күрсәтелә торган медицина хезмәтләре турында мәгълүматлар бар (шул исәптән англиз телендә дә).

Максат: 2017 ел белән чагыштырганда, медицина хезмәтләрен 2024 елгы чорга кадәр 3,3 тән дә ким булмаган күләмдә арттырырга.

2021 елда 2949 чит ил гражданына 4861,2 мең сумлык медицина хезмәте күрсәтелгән.

Бүген табиблар белән тәэмин итү проблемасы житди тора.

Сәламәтлек саклау системасында кадрлар ресурсы мөһим звено булып санала.

Табиб белгечләрен жәлеп итү өчен түбәндәге программалар эшли.

2016-2020 елларда максатчан юнәлеш буенча медицина югары уку йортларында 40 студент укыды (КДМУ – 32, ИДМА – 3, Саратов ДМУ – 3, Пирогов исемендәге РНИМУ – 2).

2021 елда шундый килешүне 35 абитуриент төзеде һәм алар 2021 елның 1 сентябрәннән КДМУ һәм КФУ да укый башладылар;

- муниципаль берәмлекләр өчен табибларны адреслы эзерләү социаль программасын тормышка ашыру кысаларында (*ТР Министрлар Кабинетының «ТР сәламәтлек саклау системасын кадрлар белән тәэмин итү турында» 2013 елның 18 июлендәге 503 номерлы карары*) 18 студент белем ала;

- ТР Хөкүмәте грантларын бирү программасы буенча (*ТР Министрлар Кабинетының «ТР 2014 елның 25 февралендәге 120 номерлы карары кысаларында*) хәзерге вакытта 313 табиб эшли, шуларның 16 сы 2021 елда жәлеп ителгән.

2020 елда бер ординаторга, «функциональ диагностика» белгечлеге буенча укыту һәм алга таба ТР «Ашыгыч медицина ярдәме» хастаханәсе» ДАССУ да эшкә урнаштыру өчен, шәһәр бюджетыннан 80 мең сум күләмендә компенсация түләнгән. Хәзерге вакытта 20 табибка торак арендасы өчен түләү дөвалау учреждениесе хисабына башкарыла.

Сәламәтлек саклау системасының медицина оешмаларын квалификацияле кадрлар белән тәэмин итү буенча эш дәвам итә. 2021 ел башыннан шәһәргә 103 табиб һәм 277 урта медицина персоналы жәлеп ителгән (138 табиб һәм 385 урта медицина персоналы эштән азат ителгән).

3. Мәгариф

«Мәгариф» илкүләм проекты

«Мәгариф» илкүләм проекты – ике төп максатка ирешүгә юнәлдерелгән инициатива. Беренчесе – Россия мәгарифенең глобаль көндәшлеккә сәләтлелеген

тәэмин итү һәм Россия Федерациясенең гомуми белем бирү сыйфаты буенча дөнъяның 10 эйдәп баручы илләр сафына керүе.

Икенчесе – Россия Федерациясе халыкларының рухи-әхлакый кыйммәтләре нигезендә гармонияле үсешкә ия һәм социаль җаваплы шәхес тәрбияләү.

Гомуми белем бирү учреждениеләренең матди-техник базасын тәэмин итү өчен 2021 елга компьютерлар, дәреслекләр, матур әдәбият сатып алуга 179 040,3 мең сум күләмендә субвенция бүлеп бирелде.

«Цифрлы белем бирү мохите» ярдәмче программасы

«Мәгариф» илкүләм проектының «Цифрлы белем бирү мохите» федераль проекты кысаларында 2021 елга Яр Чаллы шәһәренең 5 белем бирү оешмасы проектына кертелгән: № 30, 32, 42, 58, Л.Б. Васильев исемендәге Кама дәүләт автомеханика техникумы.

«Цифрлы белем бирү мохите» ФП кысаларында цифрлы технологияләргә гамәлгә кертү «Виртуаль методик кабинет» юнәлеше буенча максатчан төркемнәргә укыту аша алып барыла:

- башлангыч сыйныфлар – 21 кеше;
- математика/физика – 20 кеше;
- рус теле – 20 кеше;
- тарих/жәмгыять белеме – 20 кеше;
- чит тел – 21 кеше.

Барлығы 102 педагог. Укулар тәмамланды.

«Киләчәк укытучысы» ярдәмче программасы

2021 елда педагогик һәм җитәкче хезмәткәрләргә аерым максатчан төркемнәргә укыту оештырылачак:

- «Ата-аналар белән эшләү буенча педагог эшчәнлегенә» - 24 кеше;
- «Мәктәптә тәрбия эше системасына яңа карашлар» - 24 кеше;
- «Экстремизмны һәм террорчылыкны профилактикалау буенча педагогик һәм идарә хезмәткәрләре ПК» - 17 кеше.

Шәһәр педагоглары һөнәри осталык конкурсларының төбәк этапларында катнаштылар. 2021 елда «Татарстан Республикасында Ел укытучысы» Бөтенроссия конкурсының региональ этабында:

- «Ел укытучысы» номинациясендә 35 нче мәктәпнең тарих һәм жәмгыять белеме укытучысы Александр Альменеев 2 нче урынны яулады,
- «Креатив укытучы» номинациясендә 60 нчы мәктәпнең физика укытучысы Андрей Карлин жиңүче булды;
- «Педагогик дебют» номинациясендә 3 нче урынны 35 нче мәктәпнең башлангыч сыйныф укытучысы Мария Ключева яулады.

«Иң яхшы татар теле һәм әдәбияты укытучысы» Бөтенроссия конкурсында 35 нче мәктәпнең татар теле һәм әдәбияты укытучысы Гөлнәзирә Хөсниярова лауреат булды.

«Россиянең Ел тәрбиячесе-2021» Бөтенроссия конкурсының төбәк этабында:

- «Ел тәрбиячесе» номинациясендә «Забава» 106 нчы балалар бакчасының музыка җитәкчесе Олеся Низамиева 3 нче урынны яулады;

- «Туган телдә белем һәм тәрбия бирү төркеме тәрбиячесе» номинациясендә «Подсолнушек» 82 нче балалар бакчасы тәрбиячесе Алия Муллагалиева лауреат булды.

Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты карары нигезендә мәгариф хезмәткәрләре арасында шәһәр һөнәри осталык конкурслары үткәрелде:

- «Яр Чаллы шәһәренең Ел укытучысы»;
- «Елның өстәмә белем бирү педагогы»;
- «Кеше тәрбияләргә»;
- «Елның педагог-психологы»;
- «Ел тәрбиячесе».

«Һәр баланың уңышы» ярдәмче программасы

«Һәр баланың уңышы» федераль проекты кысаларында балаларның сәләтләрен һәм талантларын үстерү һәм аларга ярдәм күрсәтү буенча чаралар тормышка ашырыла.

Өстәмә белем алучыларның саны 113 % тәшкил итә, бу – 74 173 бала. Шуларның 18 642се «белем бирү» тармагындагы өстәмә белем бирү берләшмәләренә, мәктәп түгәрәкләренә һәм берләшмәләренә 42 854 бала йөри. 12 677 бала «мәдәният» һәм «спорт» тармакларының өстәмә белем бирү учреждениеләрендә белем ала.

Әлеге ярдәмче проект кысаларында мәктәп укучылары «Проектория» Бөтенроссия ачык онлайн-дәресләрендә катнашалар:

- 2021 елның 29 мартында - «Эретеп ябыштыручы һөнәре»;
- 2021 елның 28 апрелендә - «Электромонтажчы» һөнәре;
- 2021 елның 12 маенда - «Лаборатор химик анализ» компетенциясе;
- 2021 елның 19 маенда - «Пешекче» һөнәре.

4. «Мәдәният»

«Мәдәният» илкүләм проектының төп максаты – 2024 елга заманча мәдәният инфраструктурасын булдыру, мәдәният оешмалары эшчәнлегенә яңа формалар һәм технологияләр кертү, Россия гражданлык тәңгәллеген ныгытуга юнәлдерелгән мәдәни инициативаларга киң ярдәм күрсәтү юлы белән мәдәнияткә жәлеп ителгән граждандар санын арттыру.

«Мәдәният» илкүләм проектын гамәлгә ашыру максатларында Яр Чаллы шәһәре федераль проектларны тәшкил итүче 3 төбәк проектында катнаша:

1. «Мәдәният» илкүләм проекты буенча «Салих Сәйдәшев исемендәге 6 нчы балалар музыка мәктәбе» музыкаль учреждениесе 1 176,0 мең сумлык музыка уен кораллары (3 фортепиано) белән жиһазландырылды.

2. «Мәдәният» илкүләм проектының «Ижади кешеләр» федераль проекты кысаларында мәдәният учреждениеләре тарафыннан мәдәният өлкәсендә ижади һәм идарә итү кадрларының квалификациясен күтәрү курсларына 247 заявка жиһәрелде.

3. «Цифрлы мэдэният» мэдэният өлкөсөндө хөзмөтлөрнө цифрлаштыру һәм мэгълүмати киңлек формалаштыру» региональ проекты кысаларында 2020 елда шәһәрдә виртуаль концерт залы булдыру өчөн федераль бюджеттан грант отылды. Грант «Кызыл тау» мэдэният үзөгө» муниципаль бюджет мэдэният учреждениесе базасында 2021 елда гамәлгә ашырылачак.

5. «Имин һәм сыйфатлы автомобиль юллары»

«Имин һәм сыйфатлы автомобиль юллары» илкүләм проектының төп максаты – норматив таләпләргә туры килә торган автомобиль юллары өлөшөн арттыру, юл-транспорт һәлакәтләрән һәм юл-транспорт һәлакәтләрә нәтижәсөндө үлөмнәр санын киметү.

2021 елда «Имин һәм сыйфатлы автомобиль юллары» илкүләм проекты буенча Яр Чаллы шәһәрә муниципаль берәмлегенә 100 000 сум (РФ – 26 518 300 сум, ТР – 73 481 700 сум) акча каралган. Әлегә акчалар Шамил Усманов урамы буенча Халыклар дуслыгы проспектыннан Хәсән Туфан проспектына кадәр булган автомобиль юлын ремонтлау буенча эшләр башкаруга юнәлдерелә. 2021елның 10 мартында аукцион үткәрелде, аның нәтижәләре буенча «Автомобиль юллары предприятиесе» МУП жиңүчә дип танылды.

Бүгенгә көндә борт ташларын демонтажлау, асфальт-бетон катламын фрезерлау, асфальт-бетон катламының өске катламын жәю, тышкы яктырту баганалары өчөн нигез салу, парковка «кесәләренә» нигез салу, борт ташларын төзекләндерү, тышкы яктырту баганаларын урнаштыру һәм асфальт-бетон катламының тигезләү катламын жәю эшләрә тәмамланды. Юл билгеләрә кую һәм территорияне төзекләндерү эшләрә бара. Эшләрнө башкару 99% тәшкил итә. Дәүләт контракты нигезендә эшләрнө тәмамлау вакыты – 12.10.2021 ел.

6. Торак һәм шәһәр мохите

6.1. «Уңайлы шәһәр мохитен формалаштыру» региональ проекты

Шәһәрдә ижтимагый киңлекләрнө үстерүгә зур игътибар бирелә.

«Уңайлы шәһәр мохитен формалаштыру» төбәк проекты кысаларында жәмәгать киңлекләрән төзекләндерү буенча 103,9 млн. сумнан артык эш планлаштырыла:

- Гренада паркы (3 чират);
- Яшь Ленинчылар бульвары (2 чират);

Халыкның теләкләрән исәпкә алып, барлык киңлекләр буенча проектлар эшләнде, алар жәмәгать тыңлауларына чыгарылды.

6.2. «Торак» региональ проекты

Хәзергә вакытта торак төзелешә күләмнәрәнәң артуы күзәтелә. Торак майданнарын төп кулланучылар, кагыйдә буларак, балалы яшь гаиләләр.

Яр Чаллы шәһәрә буенча 2021 елга торак тапшыру планы – 320 000 кв. м, шул исәптән:

- инвестицион торак – 250 229,5 кв. м (5096 фатирлы 32 торак йорт);
 - социаль ипотека программасы буенча – 59 055,5 кв. м (594 фатирлы 3 торак йорт);
 - индивидуаль торак төзелеше – 10 714,28 кв. м.
- Бүгенге көндә 171,3 мең кв.м торак файдалануга тапшырылган, ягъни еллык планның 48,9% ы).

7. «Кече һәм урта эшмәкәрлек һәм шәхси инициативага ярдәм»

7.1. «Үзмәшгуль гражданнар эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен уңайлы шартлар тудыру» региональ проекты

Үзмәшгуль гражданнар өчен «Һөнәри керемгә салым» махсус салым режимы.

2021 елның 2 сентябрәнә махсус салым режимын сайлаган теркәлгән салым түләүчеләр саны 18157 кеше тәшкит итте (план буенча 16531 кеше, үтәләш – 110%).

- физик затлар – 17382 кеше;
- шәхси эшмәкәрләр – 775 кеше.

2021 елның узган чорында «Татарстан Республикасының Эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү фонды» программалары буенча 4 үзмәшгуль кешегә 500 мең сумлык микрозаемнар бирелде.

7.2. «Комфортлы бизнес алып баруга жиңел старт өчен шартлар тудыру» региональ проекты

Мөлкәти ярдәм күрсәтү

Яр Чаллы шәһәре муниципаль милкен объект буенча исәпкә алу даими режимда алып барыла. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларыннан файдалану өчен яраклы милекне ачыклаганда әлегә объектлар кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына озак сроклы нигездә файдалануга бирү һәм (яки) файдалануга бирү өчен муниципаль милек исемлегенә кертеләчәк.

Шәһәр Советының 2009 елның 23 маендагы 31/7 номерлы карары нигезендә Яр Чаллы шәһәре муниципаль милкенә ия булу, алардан файдалану, идарә итү һәм эш итү тәртибе турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертелде. Кертелгән үзгәрешләр озак вакытка исәпләнгән нигездә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына бирү өчен билгеләнгән муниципаль милек исемлегенә, муниципаль унитар предприятиеләргә хужалык алып бару хокукында һәм муниципаль учреждениеләр һәм казна предприятиеләренә оператив идарә итү хокукында беркетелгән муниципаль милекне, шулай ук жир участокларын кертергә мөмкинлек бирә.

Башкарма комитетның 2021 елның 20 маендагы 3382 номерлы карары нигезендә озак вакытка исәпләнгән нигездә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына файдалануга бирү өчен билгеләнгән өченче затлар хокукларыннан азат булган муниципаль милек исемлегенә расланды. Исемлеккә 22 объект (17 – казнадан күчәмсез милек, 5 – муниципаль учреждениеләр һәм предприятиеләр балансында булган милек) (2021 елга план күрсәткече – 25 объект) кертелгән. Исемлек Яр Чаллы шәһәренең рәсми сайтында урнаштырылган <http://nabchelny.ru/company/page/53/1283> һәм «Челнинские известия» газетасының 2021 елның 2 июнендәге 39 нчы санында басылган.

Шәһәр Советының 2009 елның 1 августындагы 32/8 номерлы карары нигезендә ташламалы шартларда кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмаларга, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына бирү өчен билгеләнгән өченче затлар хокукларыннан азат булган муниципаль милек исемлегенә кертелгән, Яр Чаллы шәһәре муниципаль милкен арендага бирү тәртибе һәм шартлары расланды.

Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү максатларында Башкарма комитетның «Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү мәсьәләләре буенча комиссия төзү турында» 2021 елның 3 мартындагы 1444 номерлы карары кабул ителде.

Бизнеска ярдәм итү буенча кризиска каршы чараларны гамәлгә ашыру өлешендә түбәндәге норматив-хокукий актлар кабул ителде.

1) Башкарма комитетның «Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына Яр Чаллы шәһәре муниципаль казнасын тәшкит итә торган күчәмсез милеккә карата төзелгән муниципаль мөлкәтне арендау шартнамәләре, Яр Чаллы шәһәре муниципаль милкендәге жир участкаларына һәм дөүләт милке чикләнмәгән жир участкаларына карата төзелгән жир участкаларын арендау шартнамәләре буенча аренда түләүләрен түләү буенча йөкләмәләрен үтәүне кичектереп тору мөмкинлегенә бирү турында» 2020 елның 20 маендагы 2335 номерлы карары.

2) Башкарма комитетның «Күчәмсез милеккә карата төзелгән муниципаль мөлкәтне арендау шартнамәләре буенча, Яр Чаллы шәһәре муниципаль милкендәге жир участкаларына һәм дөүләт милке чикләнмәгән жир участкаларына карата төзелгән жир участкаларын арендау шартнамәләре буенча аренда түләүләрен кичектереп тору шартлары турында» 2020 елның 20 маендагы 2334 номерлы карары.

3) Шәһәр Советының «Яр Чаллы шәһәре муниципаль казнасын тәшкит итүче күчәмсез мөлкәткә карата төзелгән муниципаль милекне арендау шартнамәләре буенча Яр Чаллы шәһәре муниципаль милкендәге жир участкаларына һәм дөүләт милке чикләнмәгән жир участкаларына карата төзелгән жир участкаларын

арендалау шартнамалары буенча аренда түләве буенча ташламалар билгеләү турында» 2020 елның 28 маендагы 39/5 номерлы карары.

Социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмалар арендага түләү буенча кичектерелгән оешмалар исемлегенә кертелүгә бәйле рәвештә, Башкарма комитет карарларына тиешле үзгәрешләр кертелде:

1. Башкарма комитетның 2020 елның 25 декабрдәге 7324 номерлы карары;
2. Башкарма комитетның 2020 елның 25 декабрдәге 7325 номерлы карары.

Аренда түләве буенча кичектереп торы мөмкинлегенә бирү сирогы 2021 елның 1 гыйнварына кадәр озайтылу сәбәпле, Башкарма комитет карарларына түбәндәге карарлар нигезендә тиешле үзгәрешләр кертелде:

1. Башкарма комитетның 2021 елның 1 мартындагы 1352 номерлы карары;
2. Башкарма комитетның 2021 елның 1 мартындагы 1353 номерлы карары.

84 кече һәм урта эшмәкәрлек субъектына һәм оешмаларга 13,3 млн. сумлык ярдәм күрсәтелде.

Финанс ярдәме

2021 елның узган чорында дәүләт ярдәме суммасы 117,4 млн. сум тәшкил иткән:

- «Татарстан Республикасы Эшмәкәрлеккә ярдәм итү фонды» программалары буенча 32 предприятиегә 61,7 млн сумлык микрозаемнар бирелде;
- Татарстан Республикасы Гарантия фондыннан 24 компаниягә 55,7 млн. сумлык гарантия һәм поручительлек бирелде.

Үткәрелә торган очрашулар

- 17.02.2021 - «Эшмәкәрлекнең актуаль проблемалары» «түгәрәк өстәле»
- 25.03.2021, 31.03.2021, 07.04.2021, 22.04.2021 - шәһәрнең сәнәгать өлешендә жәмәгать транспорты маршрутларын карау буенча сәнәгать майданчыклары житәкчеләре белән очрашу;
- 26.03.2021 - «Гринта» ЖЧЖ ның төбәк операторы белән «түгәрәк өстәл»;
- 31.03.2021-Татарстан Республикасы буенча Монополиягә каршы федераль хезмәт житәкчесе урынбасарының эшмәкәрләр белән очрашуы;
- 21.05.2021 - «Прокурор. Хакимият. Бизнес» «түгәрәк өстәле»;
- 26.05.2021 - Яр Чаллы шәһәре Хакиме Н.Г.Мәһдиевның эшмәкәрлек буенча күчмә Совет форматында предприятиеләрдә булуы;
- 23.06.2021 - Татарстан Республикасы Электрон сәүдә үзәге Эксперт Советы Рәисенең шәһәрнең эшмәкәрлек жәмәгатьчеләге активы белән очрашуы;
- 24.06.2021 - Россия Президенты каршындагы Эшмәкәрләр хокукларын яклау буенча Вәкаләтле вәкиле Б.Ю. Титовның сәнәгать тармагы предприятиеләре, сәнәгать парклары резидентлары белән очрашуы.

Финанс һәм юридик белем буенча укыту семинарлары

Ел дәвамында «Татарстан Республикасы Яр Чаллы шәһәре Сәүдә-сәнәгать палатасы» берлегенә базасында палатаның финанс һәм хокук комитетлары катнашында төрле семинарлар үткәрелә:

- 12.02.2021 - «Хезмэт житештерүчәнлеге» илкүләм проекты чараларын тормышка ашыру буенча семинар;
- 18.02.2021 - «Инвестицион нишалар» РМЦ ресурсында урнаштырылган кече бизнес субъектлары тарафыннан мәгълүматларны куллану мәсьәләсе буенча вебинар;
- 19.02.2021 - «Бизнес яшьләргә» мәгариф проекты;
- 30.03.2021 - маркетплейста интернет-кибетне эшләтеп жибәрү буенча семинар;
- 23.04.2021- «Wildberries та үз бизнесыңны ничек төзөргә» вебинары;
- 25.05.2021 - «Кече һәм урта бизнес өчен практик икътисад яки банк өчен ничек кредитка сәләтле булырга» семинары;
- 24.06.2021 - «Интернет-сәүдә - эшмәкәрләрнең киләчәге» укыту-практика чарасы.

Эшмәкәрләр өчен чаралар үткәрелде:

- 17.02.2021-эшмәкәрләр өчен хезмэт күрсәтү ярминкәсе;
- 26.05.2021 – ИННОКАМ Кадрлар комитеты һәм сәүдә-сәнәгать палатасы каршындагы фән һәм мәгариф комитетының «Кама агломерациясенә уңай хезмэт миграциясен тәмин итүдә территория маркетингының роле» темасына берләштерелгән урта ачык утырышы.

7.3. «Татарстан Республикасы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары акселерациясе» региональ проекты

«Үсеш» программасы

2020 елда «Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары акселерациясе» илкүләм проекты кысаларында «Үсеш» программасына кергән Яр Чаллы шәһәре предприятиеләре саны 7 берәмлек тәшкил итте. Программага керү нәтижәләре буенча әлеге предприятиеләр өчен индивидуаль үсеш карталары эшләнган һәм расланган. Тагын 16 предприятие белән 2019 елдан ИКР чараларын үтәү программасы кысаларында эш алып барыла.

2021 елда РКК (төбәк квалификация комиссиясе) утырышы нәтижәләре буенча программага Яр Чаллының 5 компаниясе сайлап алынды. Әлеге предприятиеләр өчен ИКР (үсешнең шәхси карталары) эшләнган һәм эш программа кысаларында алып барыла.

Бизнес-миссияләр, ярминкәләр үткәрү

Житештерү һәм сәүдә кооперациясе максатында 2021 ел башыннан бирле «Татарстан Республикасы Яр Чаллы шәһәре Сәүдә-сәнәгать палатасы» берлеге каршында тәминатчыларны сайлап алу үзәге тарафыннан бизнес-миссия оештырылды:

- 02-04. 03.2021 - Омск шәһәре;

Татарстан Республикасы Машина төзелеше кластеры тарафыннан Яр Чаллы эшмәкәрләре катнашында Мәскәү шәһәрендә бизнес-миссия оештырылды.

Яр Чаллыда Чиләбе, Түбән Новгород, Түбән Новгород, Венгрия дәүләтләрненнән делегацияләр булды.

Житештерүчеләр һәм продукцияне кулланучылар арасында тиешле хезмәттәшлекне булдыру өчен шәһәр ярминкәләре үткәрелә. 2021 елның узган чорында төрле юнәлештәге 29 ярминкә уздырылды, шул исәптән 9 авыл хужалыгы ярминкәсе. Авыл хужалыгы ярминкәләренә 55 млн.нан артык сумга 400 тоннадан артык авыл хужалыгы продукциясе китерелде.

Ярминкәләрдә жирле азык-төлек эшкәртү сәнәгате предприятиеләре, Татпотребсоюз предприятиеләре, шулай ук крестьян-фермер хужалыклары, шәхси ярдәмче хужалык хужалары, шәхси эшмәкәрләр катнаша.

Моннан тыш, шәһәр территориясендә «ЭКСПО-КАМА» күргәзмә үзәге белән берлектә «Татарстан Республикасы Яр Чаллы шәһәре Сәүдә-сәнәгать палатасы» берлеге тарафыннан ярминкәләр уздырылды.

1. Хезмәт житештерүчәнлеге һәм эш белән тәэмин итүгә ярдәм

Хезмәт житештерүчәнлеге – икътисадны үстерүнең иң төп шартларынан берсе.

Яр Чаллы шәһәрендә «Хезмәт житештерүчәнлеге һәм мәшгульлеккә ярдәм» илкүләм проектында бүгенге көндә 32 оешма катнаша, шул исәптән:

- **региональ компетенцияләр үзәге аша - 18 оешма** («ТЭМПО «Кама Металл конструкцияләре заводы» ЯАЖ, «ПТФК «ЗТЭО» ЯАЖ, «Кама» АПК ЖЧЖ, «ТАТПРОФ» АЖ, «Ар Си Эр» ЖЧЖ, «РИАТ» ААЖ, «Трансмаш» Кама заводы ПКФ ЖЧЖ, «Кориб «Авторемонт заводы» ЖЧЖ, «Тукай племрепродукторы» ЖЧЖ, «Яр Чаллы инкубаторы» ЖЧЖ, «Автомобиль юллары предприятиесе» МУП, «ТЭМПО – ЛОГИСТИК» ЖЧЖ, «Агросила - сөт» ЖЧЖ, «Агросила-Сервис» АЖ, «ЧАЛЛЫ ИКМӨГЕ» АЖ, «Техно - Логика» ЖЧЖ, «СОФТ Пайп» ЖЧЖ, «РБР 16» ЖЧЖ);

- **федераль компетенцияләр үзәге аша - 9 оешма** («Автомастер» ЖЧЖ, ПТФК «Технотрон» ЖЧЖ, «Ак Барс Металл» ЖЧЖ, «Ремдизель» АЖ, «Хайер Фридж РУС» ЖЧЖ, «САТУРН» ЖЧЖ, ПО Промвест» ЖЧЖ, НПФ «РОСТАР» ЖЧЖ, НПП «РУ-Инжиниринг» ЖЧЖ);

- **тышкы консультантлар ярдәме белән проектны мөстәкыйль тормышка ашыру өчен - 5 оешма** («ТЕХНОТРОН-МЕТИЗ» ЖЧЖ, КМК «ТЭМПО» ЖЧЖ, «Электротранспорт» ЖЧЖ, «Бетон заводы» ЖЧЖ, «ПК Акульчев» ЖЧЖ).

Татарстан Республикасында проектта катнашучыларның төп өлешен Яр Чаллы шәһәре предприятиеләре тәшкил итә. Аларның өлеше - **26,0%**. Шәһәрдә проект критерийларына туры килә торган тагын 89 предприятие катнаша ала. Илкүләм проектның ярдәм күрсәтү чаралары турында аларга мәгълүмат житкерү буенча актив эш алып барыла.

2021 елның февралендә Кама сәнәгать форумы кысаларында «Хезмәт житештерүчәнлеге» илкүләм проекты чараларын гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча семинар узды.

2021 елның 19 маенда шәһәрнең сәүдә-сәнәгать палатасында проектның потенциал катнашучылары Татарстан Республикасының компетенцияләр үзәге вәкиле белән очраштылар.

«Хезмәт житештерүчәнлегә һәм мәшгульлеккә ярдәм» илкүләм проекты кысаларында 2020 елда уку өчен шәһәрнең Эш белән тәэмин итү үзәге аша 6,7 млн сум акча бүлеп бирелгән. Субсидияләр НПО «РОСТАР» ЖЧЖ, «Ар Си Эр» ЖЧЖ, «Технотрон-Метиз» ЖЧЖ, «ПТФК ЗТЭО» ЯАЖ хезмәткәрләрен укытуны оештыруга юнәлдерелгән.

Укыту «Персоналны мотивацияләү системасы: инструментлар, технологияләр, заманча алымнар», «Корпоратив укыту системасын камилләштерү һәм персоналны заманча шартларда үстерү», «Персонал буенча менеджерның һөнәри эшчәнлегә», «Нәтижәле житәкче формалаштыру», «Халык алдында чыгыш ясау осталыгы», «Кеше ресурслары белән идарә итүдә цифрлы технологияләр», «Халыкара стандартлар нигезендә проектлар белән идарә итү» программалары буенча оештырылды. Укуларны **483** кеше үттә.

2021 елда «Хезмәт житештерүчәнлегә һәм мәшгульлеккә ярдәм» илкүләм проектына «Техно-Логика» ЖЧЖ, «Софт Пайп» ЖЧЖ һәм «КИТ Строй» ЖЧЖ керә. «РБР 16» ЖЧЖ ның тагын 1 предприятиесе документны имзалау стадиясендә.

Илкүләм проектта катнашучылар саны турында динамикадагы мәгълүмат, еллар буенча

Ел	2019	2020	2021
Катнашучылар саны	26	29	32

Башкарма комитетның матбугат хезмәтенә «Хезмәт житештерүчәнлегә» илкүләм проекты буенча 2 инфоповод жибәрелде, шулай ук 2 инфоповод шәһәр һәм РРК (контент жыю һәм бүлү) сайтларында урнаштырылган.

2. Халыкара кооперация һәм экспорт

Сәнәгать предприятиеләренә конкурентлык сәләтен арттыруның корпоратив программасын гамәлгә ашыруга субсидия алу өчен сайлап алуда катнашу мөмкинлегенә турында мәгълүмат шәһәрнең 500 оешмасына электрон адреслар буенча жибәрелде.

2021 елның 24-26 февралендә «Экспо-Кама» күргәзмәләр үзәгендә Кама сәнәгать форумы уздырылды, анда якин чит ил компанияләре катнашты. Өлегә чараны уздыру һәм күргәзмә чараларында катнашу мөмкинлегенә турында 500 кеше һәм урта эшмәкәрлек предприятиеләре субъектларына хәбәр ителде.

2021 елның 22 апрелендә «Татарстан Республикасы Эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү фонды» Коммерцияле булмаган микрокредит компаниясенә Экспортка ярдәм үзәгенә (алга таба – ЭЯҮ) һәм шәһәрнең кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары белән очрашты.

Бизнес вәкилләре үз эшчәнлекләре барышында очрый торган проблемалар турында сөйләделәр, шулай ук үзләрен кызыксындырган сорауларын бирделәр.

2021 елның 17 июнендә «Автомобильләр һәм автокомпонентларны заманча житештерүдә автоматлаштыру һәм роботлаштыру» темасына конференция үткәрелде. Конференция кысаларында сәнәгать предприятиеләрен автоматлаштыру һәм роботлаштыру буенча актуаль темалар, эзер карарлар, гамәлдәге һәм планлаштырылган ярдәм программалары карап тикшерелде, шулай ук әлеге өлкәдә дөнья лидерлары вәкилләре белән В2В очрашулары булды.

Экспорт потенциалын ачыклау максатында даими рәвештә эшмәкәрләргә ЭЯҮ хезмәтләрен алу мөмкинлеге турында мәгълүмат житкерелә. 2021 елда экспорт скорингын шәһәрнең 10 предприятиесе узды.

3. Экология

«Яр Чаллы шәһәре территориясендә Мәләкәс елгасы төбен, Мәләкәс култыгын чистарту»

«Уникаль су объектларын саклау» Федераль проекты составына кергү өчен «Экология» илкүләм проекты кысаларында Татарстан Республикасы тарафыннан «Яр Чаллы шәһәре территориясендә Мәләкәс елгасы төбен, Мәләкәс култыгын чистарту» чарасы тәкъдим ителде.

Жир участогы: «Жемчужина» шифаханәсе районындагы плотинадан елга тамагына кадәрге елга үзәне.

Максатчан билгеләнеш:

- гидрологик режимны яхшырту;
- санитар-техник торышны яхшырту.

Проект эшләренең якынча бәясе: 9 954 230 сум

Эшләренең якынча бәясе 250 млн. сум тәшкил итә.

Яр Чаллы шәһәре территориясендә Мәләкәс елгасы төбен, Мәләкәс култыгын чистарту буенча проект эшләрен башкару Татарстан Экология һәм табигый байлыklar министрлыгының һәм Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының үзара хезмәттәшлеге турындагы килешү кысаларында, 2021 елга планлаштырылган табигатьне саклау чаралары исемлегенә кертелгән. Проект эшләренең бәясе 10 661,99 мең сум тәшкил итә.

Хәзерге вакытта «Яр Чаллы шәһәре янында Мәләкәс елгасы агымын чистарту» объекты буенча проект эшләрен башкаруга смета исәп-хисаплары, техник йөкләмә Яр Чаллы шәһәре Казначылык Департаментының территориаль бүлегендә килештерү уза.

«Яр Чаллы шәһәрендә яңгыр канализациясе челтәрләренең локаль чистарту корылмаларын төзү»

«Иделне савыктыру» Федераль проекты составына кергү өчен «Экология» илкүләм проекты кысаларында Яр Чаллы шәһәрендә яңгыр сулары канализациясенә локаль чистарту корылмаларын төзү буенча чаралар тәкъдим ителде.

Проект эшләренең якынча бәясе: 115 млн. сум.

Эшләрнең якынча бәясе 2,5 млрд. сум тәшкил итә.

2019 елда Башкарма комитет тарафыннан бу юнәлештә түбәндәге эшләр башкарылды:

«ПЦ Град» - чистарту корылмаларын һәм яңгыр сулары канализациясе челтәрләрен проектлауга киткән чыгымнарның бәясе билгеләнде;

- 08.05.2009 - яңгыр сулары канализациясе челтәрләренең локаль чистарту корылмаларын урнаштыру өчен жир участкаларына комиссия тикшерүе үткәрелде. Жир участкаларын тикшерү акты Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгына жиберелде;

- 2019 елда техник йөкләмә проектының 1.2 пункттында күрсәтелгән локаль чистарту корылмаларын урнаштыру өчен 8 жир участогы кадастр исәбенә куелды. Соңгы жир участогын кадастр исәбенә кую эше дәвам итә. Әлеге эшләр тәмамланганнан соң, жир участкаларына хокук билгели торган документлар Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгына тапшырылачак;

- Яр Чаллы шәһәрендә яңгыр сулары канализациясе челтәрләренең локаль чистарту корылмаларын төзү өчен проект-смета документларын эшләү буенча смета исәп-хисаплары һәм техник йөкләмә проекты әзерләнде. Хәзерге вакытта әлеге документлар пакеты Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгында карала;

- «Татарстан Республикасының Төзелеш һәм архитектура буенча дәүләт экспертизасы һәм бәя кую идарәсе» ДАУ тарафыннан 2020 елның 5 ноябрендә Яр Чаллы шәһәренең яңгыр сулары канализациясе челтәрләренең локаль чистарту корылмаларын төзү буенча проект-тикшеренү эшләрен башкаруга смета исәп-хисапларын тикшерү нәтижеләре буенча бәяләмә алынды. Тикшерү нәтижеләре буенча проект-тикшеренү эшләрен башкаруга чыгымнар бәясе НДС белән - 2020 елның IV кварталына 115 395 870 сум тәшкил итә;

- 2020 елның 18 ноябрендә Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык министры урынбасары В. Н. Кудряшев адресына Башкарма комитет тарафыннан Яр Чаллы шәһәренең яңгыр сулары канализациясе челтәрләренең локаль чистарту корылмаларын төзү буенча проект-тикшеренү эшләрен финанслауга 115 395,87 мең сум күләмендә ярдәм зарурлыгы турында хат жиберелде;

- 2020 елның декабрендә «Яр Чаллы шәһәре яңгыр сулары канализациясе челтәрләренең локаль чистарту корылмаларын төзү буенча техник йөкләмә проектына карау турында» хат алынды;

Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык министры урынбасары В. Н.Кудряшев адресына Башкарма комитет тарафыннан «Яр Чаллы» спорт комплексы районында Габдулла Тукай исемендәге яр буеның яңгыр сулары канализациясе челтәренең локаль чистарту корылмаларын төзү» объекты буенча, кәргән кисәтүләргә исәпкә алып, техник йөкләмә проекты жиберелде.

Татарстан Экология һәм табигый байлыklar министры А.В. Шадриков, Башкарма комитет Житәкчесе Ф.Ш. Салахов һәм министрлыкның Кама буе территориаль идарәсе башлыгы Н. Г. Гарипов тарафыннан 2021 елда Яр Чаллы

шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты хисабыннан табигатьне саклау чараларын үтәүне тәэмин итү буенча Татарстан Экология һәм табигый байлыklar министрлыгы һәм Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының үзара эшчәнлеге турында килешү имзаладылар. Хәзерге вакытта «СГР» МУП тарафыннан түбәндәге адреслар буенча урнашкан ике локаль чистарту корылмасы өчен эшләр башкаруга проектлар эшләнә:

- 1) Г.Тукай исемендәге яр бие. (5 микрорайон каршында).
- 2) Г.Тукай исемендәге яр бие һәм М. Жәлил проспекты чаты.

Башкарма комитет
Житәкчесе урынбасары

Н.А. Кропотова